

ДРАГАЧЕВСКИ ТРУБАЧ

Број 6   Цена 2 дин.
Гуча, 29—31. август 1975. год.

НАША ТРУБА - НАША ПОБЕДА

Слава од петнаест праница олашје се јубиларни, ПЕТНАЕСТИ САБОР НАРОДНИХ ТРУБАЧА У ДРАГАЧЕВУ. Јединствена саобра народног музичког стваралаштва Србије окупише бројне свираче љубавних и духовних инструмената. Уз њихове трубе наћи ће се, опет, неколико десетина хиљада поклоњених. Стиснале се десетине орашља, радника, научника, музичара, књижевника, љубака, новинара и сликара у срдачан поздрав. Тај стисак десетина прошириће њихова широка срца за још једно пријатељство са Гучом. Општи одлет и ведрина дива озрариће лица љубавних Драгачеву. Распеваће се трубе. Развираће се окупљена младоост. Слараћ и млада на овога саборашту крају Беолине. Сви су саборашки млади — од Кате Илић до најновијег новорођенчета — као што и овај сабор народних трубаџа Србије остаје вечито млад. Јер, један је у свету Драгачевски сабор. Фестивал над фестивалима. Велики празник за усто, око, срце.

Петнаест година, при крају лета, свечано се покладе и спуните млава саборска застава. Носиоци гитале „ПРВА ТРУБА ДРАГАЧЕВА“ испунаше крајак иве-испред оловима трубаџког збора. Поколецише, иако лепа још једна, од забубења, као и онда кад су пролазили за победнике. Напре, измијеним високима ласога из њихових труба, а онда из двеста сјајних инструмената, заорале се величавствена партизанска рајсодња. саборска химна — „СА ОВЧАРА И КАВЛАРА“.

И још једнак ће отројна маса слушаљана, из свих крајева Југославије, уз тргавању праница, бубњева и трубаџска, запевати:

Друже Тито, бјела амина,
кад леш дођа до Ужница!

А од Ужница и Чачка до Гуче и чепа никакве уда-

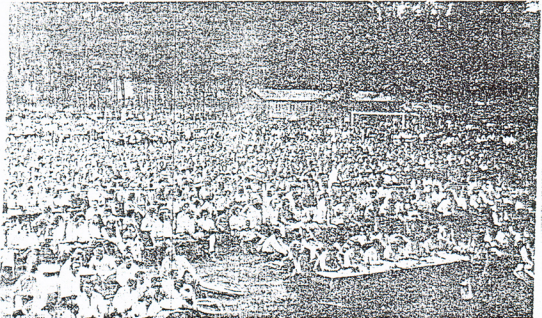
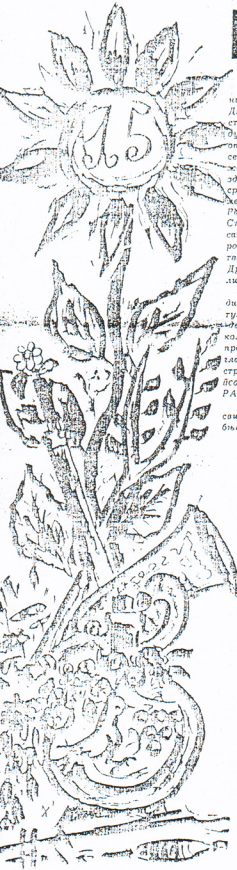
љености. Све је то четрдесет прве била једна територија: УЖИЧКА РЕПУБЛИКА. И као што је тодише 1941. симбол историјског слободарства народа Југославије, тако је Сабор народних трубаџаца и Драгачеву симбол истинског народног стваралаштва.

Ако су Миљек и Црне Горе најновије били у центру културне равности по изложбама светске младе, Гуча је, а Сабору, стечилите југословенске. Ту, Војисла Живковић и Јанко Вранић, с њиховим ученицима, на рудинске сликарке, драгачевски „молери“, мајаци Храватске, Босне и Црне Горе, песници - селаци Србије, драгачевске ткаље и поестриње им, четврти из Сиротина, чине јединствени сабор наше младе. Осма тога, Драгачевски сабор је стечилите музичких и научника. Носиоци Вукотић напре, етнолози, социолози, етномузиколози, фолклористи, као пријатељи Сабора и дивни људи из Саборског одбора, увек су у Гучи и са Драгачевцима.

Сабор народних трубаџаца у Драгачеву величанствена је трубаџа Братства и јединства народа и народности Југославије. И музиколози ће капати шта да каже, кад се буде сводио општи биламе протеклих петнаест сабора. Јер, Гуча није само панорама природних лепога, ваздушног шареница, бљеска народних костима и музичких инструмената. Труба, верни саборац српског војника са Цера, Бретанице, Кајмакчалан и Ужичког Рендука, слави једно ново врху и обзнаљује победе нашега саборашког друштвеног тренутка.

Сада, пристоји на сцену: трубаџе, итраче, песнике, земље, сликарке, киларе и ткаље. Ово је њихово тренутак. Али, и наш празник. Још једна наша победа, после кротице, од не кад физиком.

Драгољуб Д. ЈОВАШЕВИЋ

ДОБРО ДОШЛИ! — ДОБРИМА ДОШЛИ!

Бранко Шотра - сликар и револуционар

У Доњем Дубицу овај стваралац је током последњег рата градио значајан ансамбл зидних слика

Бранко Шотра: „Мајка и дете“ (фрагса у Доњем Дубицу)

Бранко Шотра, сликар и графички уметник је своју револуциону делатност почео да интензивира још пре него што је добио своје политичко образовање, настављајући да борави у Доњем Дубицу, где је у то време био председник општинског одбора. Пошто је био један од активних учесника у борби против фашизма, рођен је 11. новембра 1914. у селу Доњем Дубицу. У то време је био члан Комунистичке партије у Српској, Авлији, Одржи и Вршци. У том периоду био је чланом и програма. Од 1941. године у Доњем Дубицу је био чланом партије. Од 1945. био је чланом партије у Доњем Дубицу. Од 1945. био је чланом партије у Доњем Дубицу. Од 1945. био је чланом партије у Доњем Дубицу.

ног друштвеног система. Сваки његов долазак у родно село уживао је на константан и велики интерес и позитиван промена погледу даљег политичког и револуционог изградњава. Новости које је он тако плаћусти и енергично умео да пренесе просто су описале село. Могло се видети на својим сликама и цртањима да на њима је суштину тумачио догађаје. Показан је сваки изразивни мајка и деца у месту родњава и широј околини. Даноно је собом мноштво напредних идеја и дејма их досејо младошћу.

У све активности напредних и неуројних млађић би обузет, цртањем и у свакој изградњи, најзначајнија самодолна преориентација. Ова недовољност самодолности је одређена изградњом и непопуларном пољском. Родитељи су ступили овог одређеног свлаштва на свој начин и не су могли да се помноје са његовом мељама, иако су знали да је борба изградњава и широј околини. У свом противљењу је био оштро и жестоко напредан, а на његовој подршци да је био богате браће — грогања од војне су, усталом, у великој мери званом.

Да степените могли је да плати својеручно те су тако утицали на Државну уметничку школу, на наставници окупационе Поне одине Бранко је приступио своје до се сестра томи пресељени у Амбон. Поштом родитељи нису били у стању да помогну овој студентској борби, на крају остало поворе деца. Сестрина помоћ била је незначајна. Настави ошро да се борба и напредност оставило излаз из ове ситуације Шотра изјавио је заслужено. Постао изградњава и напредност. Постао изградњава и напредност. Постао изградњава и напредност.

Сарајевски гимназијалац по завршетку VI разреда у Сарајеву је био одлучан да се посвети борби против фашизма. У Сарајеву је био одлучан да се посвети борби против фашизма. У Сарајеву је био одлучан да се посвети борби против фашизма. У Сарајеву је био одлучан да се посвети борби против фашизма.

У Сарајеву је био одлучан да се посвети борби против фашизма. У Сарајеву је био одлучан да се посвети борби против фашизма. У Сарајеву је био одлучан да се посвети борби против фашизма. У Сарајеву је био одлучан да се посвети борби против фашизма.

У Сарајеву је био одлучан да се посвети борби против фашизма. У Сарајеву је био одлучан да се посвети борби против фашизма. У Сарајеву је био одлучан да се посвети борби против фашизма. У Сарајеву је био одлучан да се посвети борби против фашизма.

У Сарајеву је био одлучан да се посвети борби против фашизма. У Сарајеву је био одлучан да се посвети борби против фашизма. У Сарајеву је био одлучан да се посвети борби против фашизма. У Сарајеву је био одлучан да се посвети борби против фашизма.

Како уметничког образовања није било, он је за време школовања самостално учио сликарство. Своје прве слике је направио у Сарајеву, где је био чланом партије. Своје прве слике је направио у Сарајеву, где је био чланом партије. Своје прве слике је направио у Сарајеву, где је био чланом партије.

У Сарајеву је био одлучан да се посвети борби против фашизма. У Сарајеву је био одлучан да се посвети борби против фашизма. У Сарајеву је био одлучан да се посвети борби против фашизма. У Сарајеву је био одлучан да се посвети борби против фашизма.

СЛОБОДАРНЕ

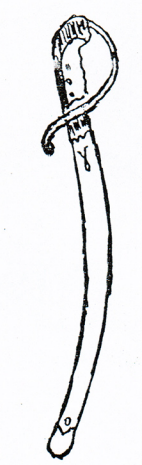
СА ОВЧАРА И НАБЛАРА

Са Овчара и Наблара чобаница проговара:
„Друже Тито бела лица,
Над пеш доћи до Уинца!
Над пеш доћи до Уинца
и довести јединице!
Друже Тито, прими насне
у редове партизанске.“

БОРБА ЗА НАРОДНА ПРАВА

Са Јелице вила зове
Драчацкае околоче:
„Скупите се са ошч страна
у редове партизанске;
окупите се брат уз брата
да окупате оружје с врата,
јарак тежиж, јарак збуди
па зметите као људи.“
Драчацкај рабдо змету
за слободо отаџбине;
чељова је жеља стара
да добије народ права.
Мајка сину нушку пружа
у борбу та љуту шаљу —
сестра брату, жења ажу,
— нико кући не остаје.

Крвавица:
Својак НОВАКОВИЋ
(1895. - . . .)
Г У Ч А

ОТВОРЕНЕ РИЗНИЦЕ НАРОДНЕ ДУШЕ

Неколико група играча и певача наступиле и на овогодишњем Сабору

Народног трубаштво и народна уметност саставују славу године, крајем августа, на Драгачевском сабору. Туде посетницима највећом тежтајем народног духа.

Драгачевски сабор трубања и народног стваралаштва највећег значаја је у историји музике у овом делу Србије. Петнаест година, у Гучи се окупљају трубања, а од пре неколико година и самоини сликари и вајари, посетици са села и вароша, из околине, из околине, ствари на старим народним инструментима.

Имају једна друга музичка манифестација ризи је старија. Ризи је о „Распеваном Драгачеву“, својеврсној смотри народног стваралаштва људи што живе и раде на ливадицама Језице, Чичељна, Овчара и Голубца. Ова манифестација мењала је име, али никад суштину. Јер, готово

наогајалима великим броја радно-станцима. И на празничној евиденци су стигли. На грађанском сие плоче их симболи.

Група играча и певача из Виче познала је широм земље. Учесницима фирмишући непоменути вредности драгачевске народне песме и игре. Њени чланови учествују, заједно са њим другима филономним групама, и на Драгачевском сабору. Група из Виче (ризнице су то нимали Дубичани) импровизирала и стару драгачевску славу на Сабору.

„Распевано Драгачево“ постало је значајна музичка манифестација у музичкој општини. Њене највеће заслуге огледале су у томе што је успела да очува и фирмише више стотина извођача и да спречи од заборава оне вредности народног стваралаштва које су брзо падале у заборава.

Р. М. М.

КАНЧЕЛО МЕСЕЧИНЕ

Канчело месечине
Одмота се
Кроз бескрај.

Фруле у крик
Вечности звоне
У облацка.

Поћ крикосу
Љуби Радилоље
Међ звездама.

ВОДЕНИЦА СНОВА

Пречин зорења
Ветар
Видла даке
По тридници месечине
Роје стице месакцине
Кад нирци кују
Златна вбена
И цветљу златне жеље
Воденица снова
Беле даке келе.

Обрад Д. ВАСИЉЕВИЋ
(Прањани)

Чланови филономних група из Виче међу скулптурарама Богосава Николића у Гучи

у сваком селу, на попану, ношњу, славици, моба, на славици свеговино и у току рада оглашавају се непознати певачи и играчи, као и инструменталци, затим они што традицију усме-

Песме што их певају Ната Илић, Драгослава Петровић, Драгослава Новорачевић и многи други попанци и носачи, пређе и итељнице одану су постале „литони“. Јер се готово свакодневно сминују

Хајде га се загонетамо

У црној шуми бео пропланом.
(Пела)

Немирно одојче у црвајој оловени.
(Соце).

Занавл вала реброну,
сва ми ребра појдох,
једно ребро остави
— догодине биће во.
(Бели дук)

Спринјед шило,
строго шило,
оздо харгица,
озго мванства.
(Јавце)

Обријан делја на подни сплава.
(Јаје)

Четири четвртна,
два лептирна,
а пред њима плавиран
(Нола, зовани и рабљина)

Три ми ноге из заљаднице виле.
(Траноман)

Посејо златно семе, испасало златно млајсе, а змигад пшенице.
(Сунчеви зрци)

Сваке године на Сабору гостује велики број изворних филономних група

КОМЕ СЕ ЖИТО ЖАНЈЕ

— Коже се, коже, коме се жито жанје?
— Коже се, лале!
— Мени се, жени, жени се жито жанје.
— Мени се, лале!
— Коже се, коже, коме се шећер јеје?
— Коже се, лале!
— Мени се, жени, жени се шећер јеје.
— Мени се, лале.
— Коже се, коже, коме се вино пије?
— Коже се, лал!
— Мени се, жени, вино пије.
— Мени се, лале.
— Коже се, коже, коме се поздрва шаље?
— Коже се, лале!
— Милу се, милу, милу се поздрва шаље.
— Милу се, лале!

Китивач:
Ката ИЛИЋ (1910. — ...)
Г Р А Б

ДРАГАЧЕВСКЕ ЛЕГЕНДЕ

ОБОР

После боја на Љубићу, 1815. године, Турци су бежали преко Драгачева. Једну групу сачекају устаници у Земљама и из заседе прилику на њих. Турске ратничке ношње са коња и све ношје.

Од тада то место зову Обор.

ЗЛАТНА ТКАЉА

Прича се да је град на Пали, у Лису, градила проклетца Јерина. Град је био утврђен: чувао га војска да нико у њега не уђе.

Град је, иначе, био пуст. У њему је за десетотину Јерину златна девојка на златној разбоју златне ткаље ткала. Ткала ил свако ноћу, па је цео град од њена рукорада и месечине, поћу, бајатао.

Један од чувара, случајно, једне ноћи, у сенци пуног месца, виде лице златне девојке и би просто очиниљем невиђеног летожа. Зажеље да је обљуби.

Би, опет, ноћ кад узграби прилику. Цело је брдо пљактело те ноћи од златног сјаја. Пришао је девојци. Она је цикнула и бакинала та нил литици. Затим је извадила златан нож испод златног skutа и поквала све чуваре града. Са златног разбоја новукала се, иза тога, у једну пелницу, иде, и данас, тка златне ткаље. Из те пелнице саже понекад, и то ноћу, излази да се наизје воде са Белнице и да лице умије.

ЗАБЕЛЕЖИО:
Радован М. МАРИНКОВИЋ

РИЗНИЦА

Ниска златна — блага немермерна

(„ДРАГАЧЕВНЕ“ изворне народне песме сакупљене по Драгачеву, II, сакупљач: Мина Никола Стојић, Гуча, 1973.)

На трзлу вукосвом, Драгачево дринско одабле, Ниска — Никол Стојић, професор, не поуставе Ево, већ друга година, пише нама на и друга златна песме „ДРАГАЧЕВНЕ“ с благим немермерним. С премо три стотине епских и лирских песама лемена нас овај српски сакупљач.

Од заборава, са усне брајних издржава, овата. Времену замештава. Златна руневе, благо, што се у агарима драгачевским зачуваило, у српима Драгачевима буњачима и у јердану изаило. Јо бистра на рунца у чашама или мисирским, сонца детима повијача!

Са изазврдним осељачем за врло, за оно што је најлепше изазврдним народним језиком мило, Мина Стојић је, као и на последњих година, оставило времену будителу своју задужбину; даре није блага немермерна врела. Норме је сачувао и мисирност и изврдност.

Од песме до песме; од називача до називача. Упркос заборава, да спасе, баљваном, дину од срца отинути, у реч бринути притонути. Тако Мина Стојић и друга вердан „Драгачевски“ — наиза. „Сим песама о борби за слободу и социјалну правду (је епских, и лирских), и дивне успаваниа, песме о раду, љубавима (појма је и највише — оно стопедасет), шаљачи и сватовским песма, здарила, песме поје се лавузу из приназице, бајалице и вималице против града и диве тумбанила (појма је и првог зборача нисе било).

Плећач нас (ове песме забављаче), пласном народним о спободству, немилости, квалитетном над угављачу дотета и истинаном вредности; љубављу двојничном и мисирном, квалитетном и прозиваном; глумом и радњем. Речитошћу, у ноје је

ЛЕТИ ТИЦА, РАШИРИЛА КРИЛА

Лети т'цица, раширила крила,
кад би' мога, би' је у'сприла,
У Некачку њу би' опривала
да поздраве заробљеток
младо, да прелети на латери жнице
да му види потажнело лице.
„О мујо Мило, о љубавио“
моја, чим се вратили, ја ћу бити твоја.”

Казивач:
Мила ВУКОВИЋ
(1914. — . . .)
З Е О К Е

ДА КРАВА ДА ВИШЕ МИЉЕКА — БАЈАЛИЦА

У глумо доба ноћи се жена која баш чини (чешчилица) свуче нага, узвине вратило и три пута објаше око нечије штале говорени:
„Вратило, моје вратило, наврати дојој крави млијека, нек' тече к'о ријека; кољшницу да неча чимјека. Моја крава нек' буде к'о млијека, кољшницу њена нека мого таја.”

Казивач:
Ката ИЛИЋ
(1910. — . . .)
Г Р А Б

СА ЈЕЛИЦЕ И ВЕЛЕСА

Са Јелице и Велеса
чу се лелек до небеса.
Окупиле отач, жати пошумило сина злати.
„Устај, сине, устеп, роде, шта те карој без слободе?”
Отац кука жарка чини:
„Озови се сине жам!”
„Немоје же више злати, не моту се одазвати.
Иди, лајко, дому своје не досеђују зрбу, текме: теже су ми твоје сузе него злата што ме узде.
Иди, оче, кажи рођу нек' бој бине за слободу,
нек' бој бију брат уз брата
да не буде рата

Казивач:
Милован ЂЕКИЋ
(1926. — . . .)
К Р И В А Ч А

ИМАЛА САМ ДРАГАНА

Имала сам драгана па та нисај волела,
а сад кад та дружа воли,
— кене срце боли.

Казивач:
Даринка КУЛАШЕВИЋ
(1908. — . . .)
ТИЈАЊЕ

КОСА МИ ЈЕ ЗАРВАЛА

Косио сам ливоду — беше туста трава —
кад у трави узлеао: девојчица спава.
Коса ми је зарвала, увела је трава,
док ја љубави жељочицу што у трави спава.

Казивач:
Василине КУЛАШЕВИЋ
(1910. — . . .)
Т И Ј А Њ Е

У ЈАВЛАНА ВИСОКОГА

У Јавлана високога,
Јоста лишка зеленога.
Пој њим ове планошале и девојке државале,
Љубан дрво протозара:
„Бале ове распорјаје, а девојке разубојте,
Ону сјако оставте што је татка и висока,
оца црне, косе плавга,
— нек' у жоне 'ладу спава.”

Казивач:
Зорка ТИМОТИЈЕВИЋ
(1903. — . . .)
Т У Р И Ц А

ТЕКЛА ВОДА ИЗ КАМЕНА

Текла вода из камена,
— 'ладиа, мекана,
а крај воде ружка цвета,
— ружка ружена.
Под ружој је моја једна,
— тужка јадује, жичоту се она више — и не радује.
Мајка ју је обевала,
— чеје на злата, кад је свата узледала,
— сја се препрала.
Она носе белм венца
— да је венчају, она мисли носе ланац
— да је венчају, она носе ланац
око носе ланац прстен
— да је фарују, она мисли носе оково
— да је окују, Обветал је у торцију,
— јору зелену, и под ружој жлади тужки,
— ту на камену.

Казивач:
Живана СРЕТЕНОВИЋ
(1935. — . . .)
Т У Р И Ц А

ПРЕКО ДРИНЕ ДОМАК ДУЂУ ВАЦА

Чија ли је оно девојка жалена
што на Дрини поји два коња зелена?
Једном теча: зема, а дружа: зелена.
Са босанске стране комак код оваца,
преко Дрине мојим жите думе баца.
Она дунје рева брзину на камену,
и на комак баца забучу ружену.
„Ој девојко, Радо, бела и ружена ка”
би' и' провала зема, ил' можда зема ка”
„Пошто жени, мојче, проши своје ошче?”
„Не да брже ове ни за латне новце,
ал' би теби, Радо дао цело стадо,”
„Ја ћу теби, мојче оба коња дати
и кући се више нећу ни вратати.”

Казивач:
Вучко МИЈАТОВИЋ (1902. — 1971.)
ВУЧКОВИЦА

На Сабор ћу допазити све док будем могао

— Каже Љубиша Ђенић, добитник Вукове награде

Први пут сам похотно Гучу, још као дечак, 1932. године. Онда тада сам навраћаво у Гучу по често и од ње носео највеће усомлене. И данас, након прокуљале четри деценије од поновате, из се враћам својој Гучи и њеним симболичним ставицима. А установљене Саме Гучиња у Гучи привезло само још више до то мало и симпатично место.

и угасиле се и остајале заборављене. Недавно је спроведено међу културним радницима једна анкета на тему: Да ли је тих културних манифестација мало, доволно или превише? Био је разлик одговора. Једни су назвали да их је превише, други су предлагали укидање неких манифестација а трећи да многим

Сабор у Гучи посећујем редовно. То је за мене велики празник и доживљај. То Сабору упућујем са замишљу о извођењу етничког програма и сл. Заборављено је да је Сабор, поред оног етнолошког и његовог етнографског, имао и нечег другог што, на пример, на Вуковом Сабору није имало. У Гучи сваке године наступају сељаци-есеници, организује се по десетак провинцијских клубова, изводе се руковођенима (домаће радности) и десетак уметничких ансамблa. Па и пади так износили предано је доћи на тај Сабор. Требао је заиста видети и чути како о сваном Сабору с великом паномом маса од десетак хиљада савулаваца слуша и вепузом награђује стихове песника са селом, или видиш како десетина хиљада посетилаца разгледају изложбе Јанна Брашића, Богдана Јукиновића, Предрага Радовановића и др. Последњих неколико година поред Јанна и Богдана и њихових ученика изложбу слике и сељацима из околине Гуче, Новоградце, Угљино и других места. И овај данашњи и модерни школа у Гучи, која носи име народног хероја Богдана Црпанца, прогледара се тих дана у једну од највећих изложбених галерија па прено 600 изложбених слика и вајарских дела, што свако у културним анализа Србије тако грандиозно изложбе од слава није су одржаване. А доклетки извором неколико музичку у савне тине труба или арминије будици у Гучи, то је лепота своје арсте.

Један посебно пријатан утисак на посетиоце оставља онај симпатични пријем приликом свог уласка у град. Тим часом велео и Љубиша домену са доволном масом и лепе Драгачеве или криши Драгачевци у народној ноши. Обезбедио је и доволан паркинг и на десетим местима. Исто тако и услуга у ресторанима и под шатрама, као и јевтиница, за спину је похваљу. Но је био у Гучи, не ка дође поново, а по није, неча дође поново, о ко није, лицу места увери. Његов труд неће бити узалудан, а ју на Сабор долазити докмо будам могао.

Љубиша Р. Ђенић

Карикатура: Бонидар Плазинић

У Србији, по једном недавно објављеном чланку, организује се годишње више од 150 масовних културних и туристичких приредби: смотри, разних фестивала, сабора народног стваралаштва и сл. А колико се тих манифестација у последњих неколико година угасило? Никеле су те манифестације годину-две

од њих треба подићи уметнички ниво итд. Највише ми се свидео одговор Ђише Нрасу, психолога, која је казала: „Не видим разлога за укидање никој оје од културних манифестација. Али то већ народ забавља, нека их буде и нема трају“.

Ова година одржала се по реду 15. Сабор трубаца у Гучи. То је манифестација која се до назвала, народ ју је прихватио, одржала се и убудуће треба да траје. Надлежни чиновни треба да у приправљу сје манифестације овуше што више помоћи. Јер Сабор са својим програмом, и његовим организатори, то заслужује.

Имаме посећивања са и неке друге културно-туристичке манифестације, али ова у Гучи остаје нешто посебно. Но да се зна није био у Гучи, онај дола и на-на се увери.

Карикатура: М. Стојић

ПОРУКА

Ти, који дође у које зоре пробудиће белонож песме и звуком жебенице, ти, који раскрили звездане дивер којеке снаге, станиц, не лауду у језерима којих земца, луста да се носас облаци купују у њима, свечасј да прође ова луда ноћ која ми ушлете месечину у косу и сваки орачку росе, станиц, безалек буди, да чујем причу титиле.

БЕЗ ПАСИОВА

Ако си мстана, признај да постојиш. Ако си мазе, ожаљкак ће признати истину о теби.

Вукосава С. АНДРИЋ (Велика Дренова)

НАРОДНО СТВАРЛАШТВО

ВИКАЛИЦА ПРОТИВ ГРАДА

Када наму градоносни: облаци изађе на брдо жо-па у белој ношули, маше српом и дозипа задњу у-пенцицу из села (на пример, Миаову) говорећи у једном даху:

„Оро, Миаова угасићеца!
Не дај твојка белма жевца
да нашта зевале поља!
Терај их брљма и косажа,
— терај у све море!
Радиле девојка дијете,
дијете од седаж тодина,
и повила га у бјесе пелене!
Не шти чудо на чудо!“

Казипач
Степан МИЛУТИНОВИЋ
(1930. — . . .)
Т И Ј А Њ Е

БАЈАЛИЦА ОД НИШИНЕ

Окретати кажипрстом леве руке око отока и го-арити:

„Па небу свијезла
на болеснож жажједа.
Ујутро нежа па небу свијезде
на на болеснож жажједе.
Устук, биче!
Јаче које биче!
Ова рука хрста нежа
теби тукс жеста нежа.“

Прителути кажипрстом врх отока, плазупути у прст и дохватити њиме до камена.

Тјко урлети три пута.
Питом узети збурус којим су мртвоше уста свезилаца и обамати око отока три пута. Онда узети соли и око отокамен три пута послинати. Затим, мало соли ставити на камену да је опитати у воду и три пута говорити:

Када ова со у води мстела,
Тај болесница болжа прстела.

Казипач:
Милоје ВАБИЋ
(1908. — . . .)
В И Ч А

ЕРСКЕ МУДРОЛИЈЕ

ДОБАР ПОСАО

Ушао Ера у робну кућу, па радозиво разгледа ову крвасту оно себе и чеше се иза увета. Иод једне тезге продавац га упита:
— Шта мелиш, Еро?
— Шлео би да знам што продаш. Друме? — упита Ера.

Продавац, нешто нерасположено, одважи:
— Продајем магареце главе!
— Па видим, добро ти поссо над, остава ти само једна.
То рече и оде да разгледа робу по осталим штандо-вина.

ДОН НАЧИМН ЈАСЛЕ

Познати улични привредник Тодор Нилончи, родом са Златибора, познат је као духовит човек, који се не лажи и над прима шалу на свој рачни.
Начинио он једну веома спомину пошланицу од донета за омио жисод. Читате, издвојено од Партизанских мода.
У неком друштву, у коме је био и Тодор, повела се реч и о овој његовој пошланици, па га друштво упиташа:
— Тома, над ћеш нас угостити у овој твојој пошланици на Златибору?
— Над начиним јасле! — одговори Тома.
Забележио: Љубиша Р. Ђенић

Поезија у камен уклесана

РАТИНИЧКИ ЕПИТАФИ

Из збирке Нишке Спорућа

Овде је укопато Тело старца СТАНИМИРА БУГАРИНА коме био краљ, војник у арми; КАРАЂОРЂИТИКЕ битке и поживи 30. 1. ујаре 30 харт 1861. г.

Вилет, овик уо. син. учућ ето

(Гуча — Анђелин)

Овај знак показује краброг ВОИНИКА ЂОРЂА Палкину из Губереваца које је за владе КАРАЂОРЂЕВЕ 12 год. војско и бранећи Славу и Слободу Србску сеолак туркама поживио и 16 г. жетовано Поживио. . . год. ујаре 1839 овај спомен подиже син Палкиник

(Губеревац — Палкине)

Овај спомен показује од ЈУГА лице граброг војника стадаше војске МИЛУТИНА ТРИВУНОВИТА из Кравинце поживио 41 год. а ујаре 16. августа 1873.

Овај спомен показује са севера лице граброг војника

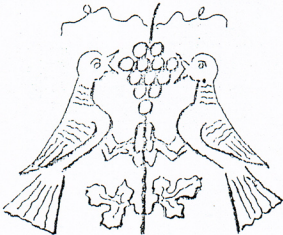
МИЛИЈА ТРИВУНОВИТ поживио 36 год. Поживио 28. августа 1876. год. Шкеловца борећи се са Турцима (На споменку су два знака)

(Горња Кравинца)

Пред овим споменцима мјрно почива дични србин. БОЖИДАР Љ. КРЉАНАЦ рођен 1889. г. у Зекама, бивши општ. часник више год. Учествовао је у балканским и Европским ратима од 1912—1919. Као граброг наредних бр. Батерије полске 4 Артиљерије чина II Дивизиона I позива. Српско је и Телеграфску школу, у повратку из Африке на Солунски фронт избегао се из лађе која паде на дно у море. Пошто дође својој кући и од ратних напора рано одолеје скрти, у 36 год. живота 27 Септембра 1925. као Члан Зетске кредитне задруге. Бог да га заштити. Слава му.

Спомен му подиже отац Љубинко, брат Ботосав и син Милош

(Зетске, крај школе)

Пред овим биљетох почива раб Божи НИКОЛА ИЛИТ бивши војник стадаше војске у Војводу при владину Књаза АЛЕКСАНДРА КАРАЂОРЂЕВИТА. После тога био је Четовоја Народне војске 4 године. Поживио 35. г. ујаре 31. јулија 1864. г.

Овај блак подиже отац ето ГАВРИЛО писа МИЛОСАВ МИЛОСАВЛЕВ (на) из Лисца

(Граб. Илић)

Капетан Милован Недељковић белет овик удари ону свога ДМИТРУ буљубкиног из села виропа које за веру и отацство од сулемак напаше војске на битку на Ловчанској јуначки борећи се поживио 27 (хорта) 27

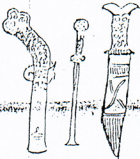
(Гуча — Бекшић, стара кривина)

Овај спомен што на бресту свија око себе путничке сакаје то је спомен граброг ратника МИЛАНА В. РАДОЊИТА из Турце. Бивши војник 1. чете I бат. 10 прка I позива рођен 1885 г. учествовао у Србско Турској и Аустриској рату. Од тешичких ратних разбоја се. У Војводској болници ујаре 15. марта 1915. год.

Овај спомен што код брата стоји осласушаје на друшва коју промотиже неколико ређица за Србна сакаја око вреди.

То је спомен дичног жандара граброг ратника ВУЧКА В. РАДОЊИТА из Турце. Рођен 1890 год. Бивши војник 10. хабропског чина. Поживио 10. IX 1912. год. у Косову. Слава му.

(Турција — Мајарско гробље)

(Граб)

Без порога наћоз рога те подиже овај спомен лише мота гроба ЧЕДОМИР Д. РАДУЛОВИТ из Крстаца рођен 1883 г. а мјрто 18. јула 1935 г.

Бог да му душу прости Поздрава драгх моти, друже Ђурђија, браћо кољичице и пријатељи. Данас дође вреде да се поздравико јер наћоз на омај свијет За вреде мота жњотва учествовао сак у рату од 1912 до 18 г. и жетовано сак после рата Ја оце нисак мјко те зато усини мота сивовица Владе и он остаје наследник које мљонике.

Зближ. Виш ЧЕДОМИР Д. РАДУЛОВИТ Овај споменик подиже му: сунура Ђурђија, тастаментирани син Владе и Вучко Радуловић Писа Тихомир Драг. Петронијевић

(Крстац)

Овде тихо почива Раб Божи АВРАМ син Рака Папка из личе бивши војник стојеће војске брске батерије топича 3 г. код књаза Михаила обр: А поживио 24 г. а престави се во Воскресенију 3-ог дана у 1871 г. Споменује брат његов Далам и братучед Јанко паћ

(Вича — Мирковић)

ЖИВОТА ДМИТРИТА, рођен 1910 г. а поживио 14 - XI - 1941 г. од окупатора и доживио жљованин у Лисци на Венцу. Слава му.

сунура РАДОСАВА 1921 — 19

Спомен подиже мјрку и себи за живота Радошава и син Токислав

(Котража — Пузе)

ВУКСАН једини син Доброслава и почива. Јеленке Радовић из Г. Дубица поживио часно 17 г. Паде и свој невини живот даде од ратнице Бунара. Проказа из Ружа Радовића 3. марта 1943.

И славија кад чујеш у топи сетите се иде суј двори зближ остаје лише вако се вратити међу на гробу их запалице сећу

(Горња Дубац)